

Sveti gral izvještavanja o održivosti: dvostruka materijalnost

Andreja Pavlović, voditeljica Zavoda za zaštitu prirode i krajobraz, Oikon
Martina Kolovrat, stručni suradnik-pripravnik, Oikon

DUGOVJEČAN KONCEPT



Kolijevka koncepta: Englesko (običajno) pravo

Presuda Engleskog suda iz 1867. vezano za lažni računovodstveni slučaj u vezi sa Središnjim željeznicama Venezuele u kojoj je uveo pojam „materijalnosti” kad se pozvao na „relevantnu činjenicu koja se ne može zanemariti”.

MATERIJALNOST U KONTEKSTU FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

Međunarodni standard za financijsko izvještavanje (IFRS)

„Informacija je materijalna ako se očekuje da će njeno izostavljanje, pogrešno navođenje ili prikrivanje utjecati na odluke koje glavni korisnici financijskih izvještaja donose na temelju tih financijskih izvještaja i koji pružaju informacije o određenoj izvještajnoj organizaciji”.

Od poduzeća se očekuje da:

- Identificiraju informacije koje **moгу biti materijalne**
- Procijene jesu li identificirane informacije **zaista materijalne**, odnosno može li se **razumno očekivati** da će informacija **utjecati na investitora u donošenju odluka**
- Pripreme informacije na **jasan i sažet način**
- Provjere financijski izvještaj tako da će **sagledati materijalnost iz šire, cjelovite perspektive**

MATERIJALNOST U KONTEKSTU NEFINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA

"Materijalne informacije su one koje su razumno sposobne utjecati na pravilnu procjenu problema o kojem se radi."

Zajednička definicija osam glavnih organizacija za izradu standarda i smjernica za izvještavanje, uključujući *the Global Reporting Initiative (GRI)*, *the International Integrated Reporting Council (IIRC)*, *the Sustainable Accounting Standards Board (SASB)*, *the Climate Disclosure Standards Board (CDSB)*, *the Financial Accounting Standards Board (FASB)*, *the Carbon Disclosure Project (CDP)*, *the International Financial Reporting Standards (IFRS)* i *the International Organization for Standardization (ISO)*. Njezin cilj je postići "**veću usklađenost, dosljednost i usporedivost** između okvira korporativnog izvještavanja, standarda i povezanih zahtjeva."

DVOSTRUKA MATERIJALNOST – PRVO POVEZIVANJE DVIJU PERSPEKTIVA



* *Financijska materijalnost ovdje se koristi u širem smislu utjecaja na vrijednost poduzeća, a ne samo u smislu utjecaja na finansijske pokazatelje priznate u finansijskim izvještajima.*

Europska komisija: Smjernice za izvješćivanje o nefinancijskim informacijama: Dodatak za izvješćivanje o informacijama povezanim s klimom objavljen u lipnju 2019. (Komunikacija Komisije COM(2019) 4490 final)

DVOSTRUKA MATERIJALNOST – PRVO POVEZIVANJE DVIJU PERSPEKTIVA

Financijska materijalnost

Aspekt najzanimljiviji ulagateljima.

Upućivanje na „razvoj, poslovne rezultate [i] položaj” trgovačkog društva odnosi se na financijsku materijalnost u širem smislu učinka na vrijednost trgovačkog društva. O informacijama povezanim s klimom trebalo bi izvješćivati ako je to potrebno za razumijevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja trgovačkog društva.

Kad procjenjuju materijalnost informacija povezanih s klimom, poduzeća bi uzeti u obzir dugoročniju perspektivu nego što je to uobičajeno kad je riječ o financijskim informacijama.

Preporučuje se da se ne zaključuje prerano da klima nije materijalno pitanje samo zato što se neki rizici povezani s klimom smatraju dugoročnima. U procjeni materijalnosti informacija treba uzeti u obzir cijeli lanac vrijednosti.

Okolišna i socijalna materijalnost

Aspekt obično najzanimljiviji građanima, potrošačima, radnicima, poslovnim partnerima, zajednicama i organizacijama civilnog društva.

Upućivanje na „učinak aktivnosti [trgovačkog društva]” odnosi se na okolišnu i socijalnu materijalnost. O informacijama povezanim s klimom trebalo bi izvještavati ako je to potrebno za razumijevanje vanjskih učinaka poduzeća. Taj je aspekt obično najzanimljiviji građanima, potrošačima, radnicima, poslovnim partnerima, zajednicama i organizacijama civilnog društva. Sve veći broj ulagatelja isto tako treba biti upoznat s utjecajem poduzeća u koja se ulaže na klimu kako bi bolje razumjeli i izmjerili učinak svojih portfelja ulaganja na klimu.

EUROPSKI STANDARD ZA PRIPREMU IZVJEŠAJA O ODRŽIVOSTI I DVOSTRUKA MATERIJALNOST

Dvostruka materijalnost

Podrazumijeva da poduzeća razmatraju **kako** pitanja održivosti utječu na njihovo poslovanje, položaj i razvoj (**perspektiva izvana prema unutra**) i njihov utjecaj na ljude i okoliš (**perspektiva iznutra prema van**). U skladu sa člankom 19b CSRD direktive, u izvještaje o održivosti treba uključiti materijalnu informaciju o pitanjima održivosti iz jedne od ili obje perspektive ('dvostruka materijalnost')

ESRS1 – Basis for conclusion

Materijalnost informacija (novost)

Materijalnost treba razumjeti kao kriterij za uključivanje specifičnih informacija u izvještaje o održivosti.

Odražava:

- a) značaj informacija u odnosu na fenomen koji nastoji prikazati ili objasniti
- b) sposobnost da zadovolji potrebe dionika poduzeća, omogućujući odgovarajuće donošenje odluka
- c) potrebe za transparentnošću u odnosu na europsko javno dobro

ESRS 1 (43)

EUROPSKI STANDARD ZA PRIPREMU IZVJEŠAJA O ODRŽIVOSTI I DVOSTRUKA MATERIJALNOST

Materijalnost utjecaja

Pitanje održivosti je materijalno iz perspektive utjecaja ako je povezano sa **stvarnim ili mogućim značajnim utjecajima** poduzeća na ljude i prirodu na kratki, dugi i srednji rok. Ovo uključuje utjecaje koje je poduzeće **izravno prouzročilo** ili kojima **doprinosi** u okviru svojih operacija **te proizvode ili usluge i utjecaje koji su inače izravno povezani s uzvodnim i nizvodnim dijelovima vrijednosnog lanca poduzeća**, ne ograničavajući se samo ugovorne odnose.

ESRS1 (49)

Financijska materijalnost

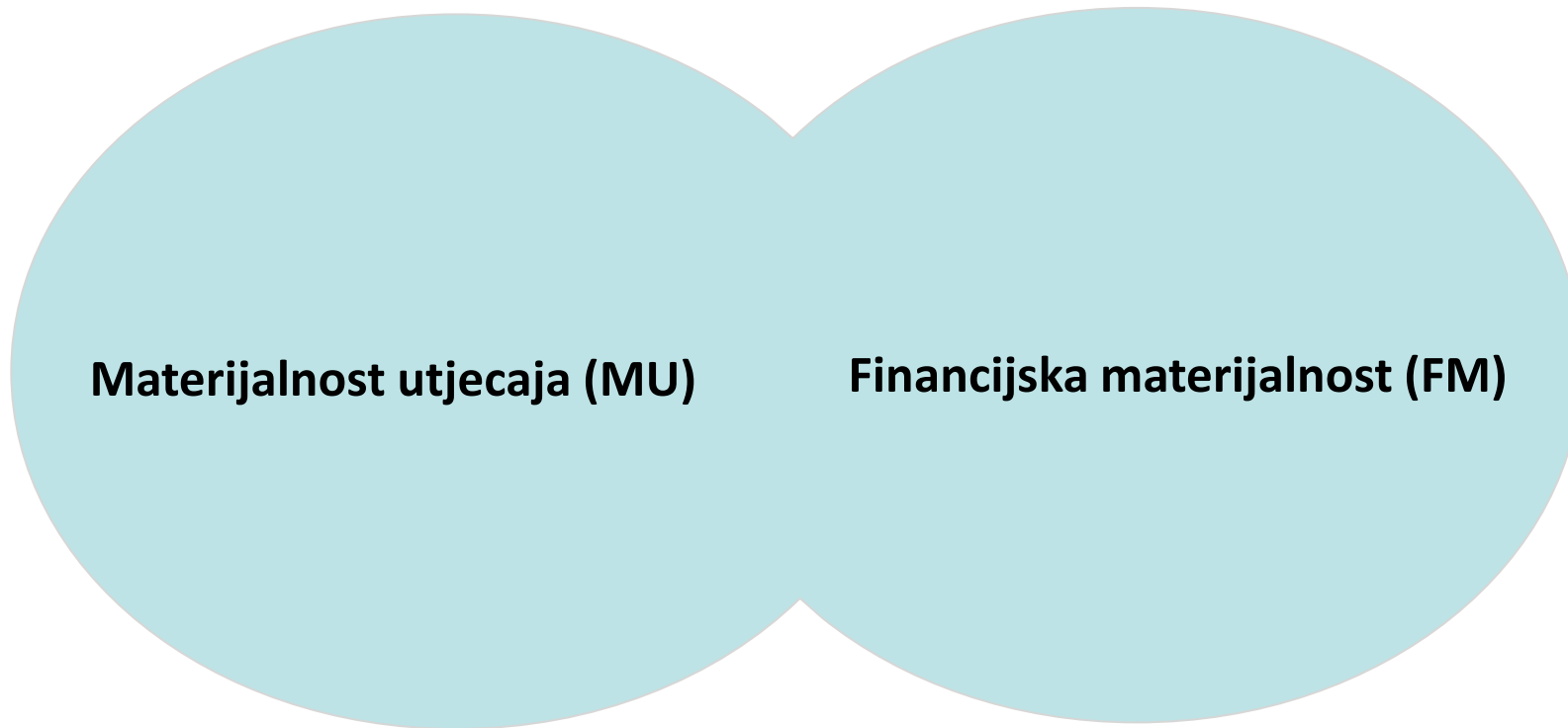
Nije isto što i **financijska materijalnost koja se koristi u pripremi financijskih izvještaja**. U kontekstu izvještavanja o održivosti **financijska materijalnost je karakteristika pitanja održivosti ili informacije u odnosu na poduzeće**.

Neko pitanje održivosti je **materijalno iz financijske perspektive** ukoliko dovodi ili može dovesti do **značajnih financijskih učinaka** na poduzeće, odnosno dovodi ili može dovesti do **značajnih rizika ili prilika** s utjecajem na **buduće novčane tokove** i posljedično na **vrijednost poduzeća na kratki, srednji i dugi rok**, ali još uvijek nije **obuhvaćeno ili potpuno obuhvaćeno u financijskom izvještavanju** na dan objave izvještaja.

ESRS1 (53)

U procjeni materijalnih utjecaja treba dati jednaku važnost materijalnosti utjecaja i financijskoj materijalnosti!

DVOSTRUKA MATERIJALNOST (DM)

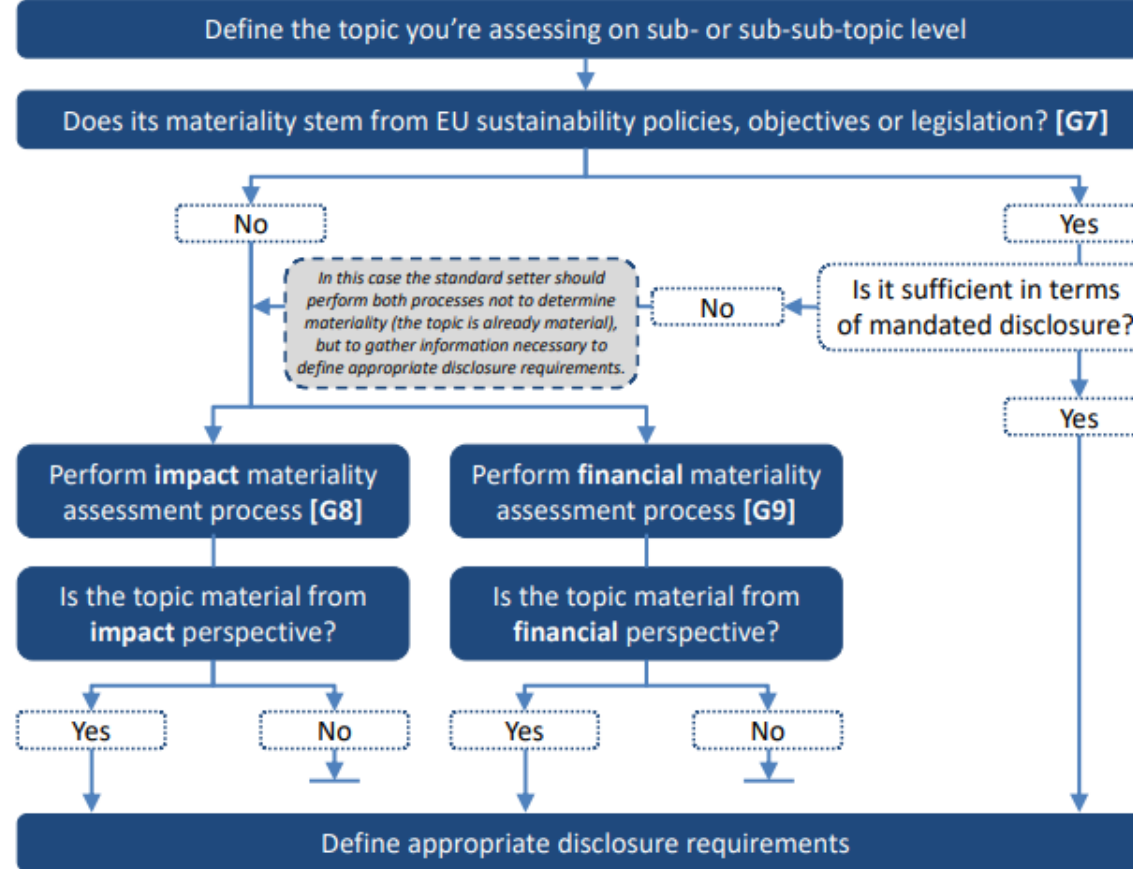


$$DM = \{DM \mid DM \in MU \vee DM \in FM\}$$

Pitanje održivosti ispunjava kriterij dvostruke materijalnosti ako je materijalno ili iz perspektive materijalnosti utjecaja ili financijske perspektive ili oboje.

PROCES PROCJENE MATERIJALNIH UTJECAJA

DOUBLE MATERIALITY ASSESSMENT MAIN DECISION PROCESS



5

OCJENA TEŽINE, OPSEGA I POPRAVLJIVOSTI UTJECAJA

Težina (<i>scale</i>) utjecaja	
5	Potpuni (<i>absolute</i>)
4	Jaki (<i>high</i>)
3	Srednji (<i>medium</i>)
2	Mali (<i>low</i>)
1	Minimalan (<i>minimal</i>)
0	Nikakav (<i>none</i>)

Opseg (<i>scope</i>) utjecaja	
5	Globalni/cjelokupan (<i>global/total</i>)
4	Široko rasprostranjen (<i>widespread</i>)
3	Srednji (<i>medium</i>)
2	Zgusnut/usmjeren (<i>concentrated</i>)
1	Ograničen (<i>limited</i>)
0	Nikakav (<i>none</i>)

Popravljivost (<i>remediability</i>) utjecaja	
5	Nepopravljiv/nepovratan (<i>non-remediable/irreversible</i>)
4	Izuzetno teško popravljiv ili dugoročan (<i>very difficult to remedy or long-term</i>)
3	Teško popravljiv ili srednjoročan (<i>difficult to remedy or mid-term</i>)
2	Popravljiv uz napor (<i>remediable with effort</i>)
1	Relativno lako popravljiv ili kratkoročan (<i>relatively easy to remedy or short-term</i>)
0	Izuzetno lako popravljiv (<i>very easy to remedy</i>)

Preliminarna materijalnost utjecaja = težina utjecaja + opseg utjecaja + popravljivost

HVALA NA PAŽNJI!

**Oikon d.o.o. – Institut za
primijenjenu ekologiju
apavlovic@oikon.hr**

Trg senjskih uskoka 1-2

HR – 10020 Zagreb

T +385 1 5507 100

F +385 1 5507 101

E oikon@oikon.hr

W www.oikon.hr

